

SÅ RESER VI!

Resvaneundersökning

utförd på uppdrag av

Västerås Stad

2011-10-07

Innehåll

Innehåll	3
Allmänt om undersökningen	5
Sammanfattning	5
1. Bakgrund	6
1.1 SYFTE	6
1.2 METOD	6
1.3 METODKRITIK	6
1.4 BORTFALL	7
1.5 REDOVISNINGSPRINCIPER	7
2. Resultatredovisning	8
2.1 BAKGRUNDSFRÅGOR	8
2.2 ATTITYDER TILL OLIKA RESESÄTT	14
2.3 RESEDAGBOKEN	16
3. Avslutning	22

Bilaga - Enkätfrågor

Allmänt om undersökningen

Beställare för undersökningen var Västerås Stad och syftet är att spegla attityder och beteenden under en given resdag.

Undersökningen riktade sig till boende i Västerås kommun. Kriterier för undersökningen var också att man i mitten av mars 2011 befann sig inom åldersintervallet 16-85 år. Vid den här tidpunkten så hade vi i Västerås 110 578 personer av populationen som uppfyllde dessa kriterier. För att genomföra undersökningen så beräknades det att minst 6 000 utskick behövdes och målet som formulerades var minst 2 000 godkända svar, alltså 33 % svarsfrekvens. För att ytterligare höja intresset och därmed svarsfrekvensen erbjöds man att delta i en tävling där man kunde vinna en el-cykel.

Enkäten distribuerades under två veckor i april och utskicket bestod, förutom enkäten, av ett frankerat svarskuvert. För att nå den uppgjorda svarsfrekvensen så distribuerade vi också en påminnelse med ytterligare 4 000 enkäter riktade till samma urval. Denna påminnelse gick ut i maj och i mitten av juni hade vi nått den uppgjorda svarsfrekvensen varvid resvaneundersökningen formellt stängdes och vi påbörjade efterarbetet.

Parallellt så genomfördes det också en webbundersökning, men den kommer inte att analyseras i den här rapporten eftersom man inte ska dra statistiska slutsatser när metoder och urval skiljer sig så pass mycket åt. Den har dock ett värde när den totala bilden ska sammanvägas.

Enkätfrågorna bifogas den här rapporten som en bilaga.

Sammanfattning

Av undersökningen framgår att det i Västerås under en dag företas drygt 300 000 resor.

Bilen väger tungt som transportmedel i Västerås. 88 % av alla hushåll i Västerås har tillgång till en eller flera bilar. Ställer man promenad, cykel, buss och bil mot varandra så är bilen överlägset det första valet av transportsätt. 71 % uppger att de har tillgång till bil under en dag.

När det gäller kollektivtrafiken så uppger 38 % att de har tillgång till busskort. Bilden av bilen förändras inte heller när man studerar vilka ärenden som ska utföras. Oavsett det är fritid, jobb/skola, service eller inköpsresor, så är det är bilen som oftast gäller.

Av resedagboken framgår att nästan hälften av alla resor är sådana som kan kopplas till fritiden.

Denna resvaneundersökning har utförts på ett mer genomgripande och djuplodande sätt än den tidigare utförda år 2001. Urvalet är nu dubbelt så stort och undersökningen innehåller även en resedagbok. Även om det således är svårt att göra säkra jämförelser mellan de olika mätillfällena, noterar vi dock att jämfört med resvaneundersökningen år 2001 har cykelandelen minskat från 21 % år 2001 till 15 % år 2011. Bilåkandet redovisar en ökning från 52 % år 2001 till 56 % år 2011. Andelen av övriga färdssätt redovisar ingen större förändring under dessa tio år.

1. Bakgrund

1.1 Syfte

Syftet är att få en bild av invånarnas resmönster som finns i Västerås vid en given tidpunkt. Detta ska ligga till grund för planering av vägar och kollektivtrafik, och i förlängningen ska det leda till att ge kommunens invånare en bättre trafikmiljö.

1.2 Metod

Metoden som använts är en postal enkätundersökning under vecka 13-18, 2011. Utskicket var personligt adresserat till ett urval av 6 000 slumpmässigt utvalda invånare i Västerås. Åldersintervallet var mellan 16 och 85 år. Enkäten distribuerades tillsammans med ett svarskuvert.

Målet var att få en svarsfrekvens på minst 33 %, en nivå som nåddes efter att en omgång påminnelser distribuerats till urvalet. Enkätens totala omfattning var på tolv sidor. På sista sidan fanns en tävling som hade till syfte att öka engagemanget runt detta projekt.

Frågorna togs fram i en iterativ process mellan Västerås Stad och M&Q. Visst bakgrundsmaterial fanns redan i urvalet, t.ex. respondentens ålder, kön och bostadsadress. Andra bakgrundsfrågor, om t.ex. hushållets storlek och tillgång till bil, ställdes i enkäten. Vidare så innehöll enkäten ett antal slutna frågor på en skala 1-10 som hade till syfte att ge en bild av attityder till de olika transportsätten som finns att tillgå i Västerås. Hjärtat i utskicket var en rese-dagbok där respondenterna under en dag skulle redovisa sina förflyttningar. Den medgav att man kunde notera upp till elva förflyttningar under en och samma dag.

För att kunna studera skillnader i resebeteende har kommunen delats upp i 30 geografiska områden, så kallade NYKO, *nyckelkodområden*.

1.3 Metodkritik

Alla metoder har sina för- och nackdelar. Enkäten hade en sådan omfattning att det krävdes ett stort mått av personligt engagemang av respondenterna att hantera den i sin helhet. Det kan ha gjort att vissa kategorier av respondenter av tidsskäl eller andra skäl kände sig mindre motiverade att fylla i alla delar av enkäten.

Den första ambitionen var att personligen dela ut enkäterna till berörda respondenter, men då detta visade sig allt för tidskrävande och även svårt med tanke på låsta portar och problem att hitta till adresserna på landsbygden, ändrades taktiken till att låta Posten dela ut materialet i stället.

Vissa enkäter kom tillbaka då adressaten av olika skäl saknats; på grund av flytt (utan eftersändning) eller varit okänd för Posten.

Vi kan inte statistiskt garantera korrekta jämförelser med tidigare resvaneundersökningar gjorda i Västerås. Detta för att innehåll i enkät, distributionsmetoder och urval inte överensstämmer med varandra. Detta konstaterande gör att den enda jämförelse vi kommenterar i denna rapport är förändringen i andel av de olika färdätten.

1.4 Bortfall

Totalt antal distribuerade	6 000 st
Antal svar	2 081 st
Bortfall	65 st
Godkända svar	2 016 st

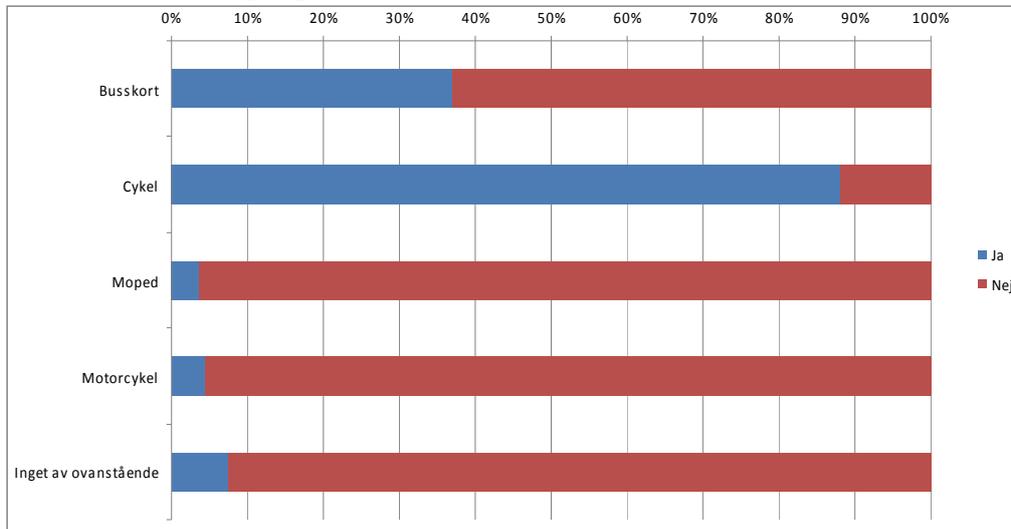
1.5 Redovisningsprinciper

I den här rapporten redovisar vi endast det totala viktade utfallet. Därför görs inga jämförelser i resebeteende mellan olika delar av kommunen i denna rapport. För framtida analyser och studier medger emellertid materialet en mängd ”korskörningar”, baserat på olika variabler.

2. Resultatredovisning

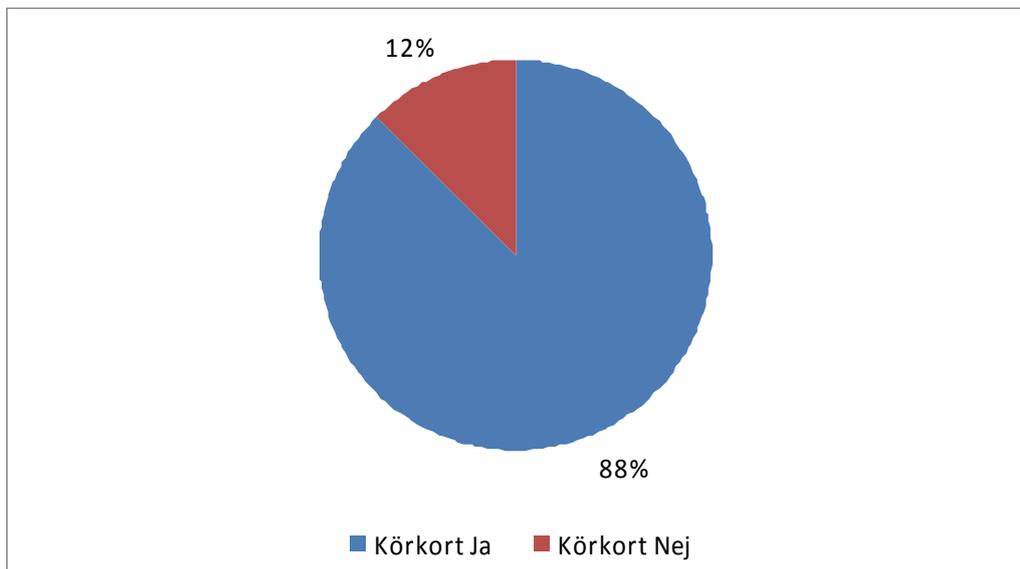
2.1 Bakgrundsfrågor

1. Har du tillgång till...

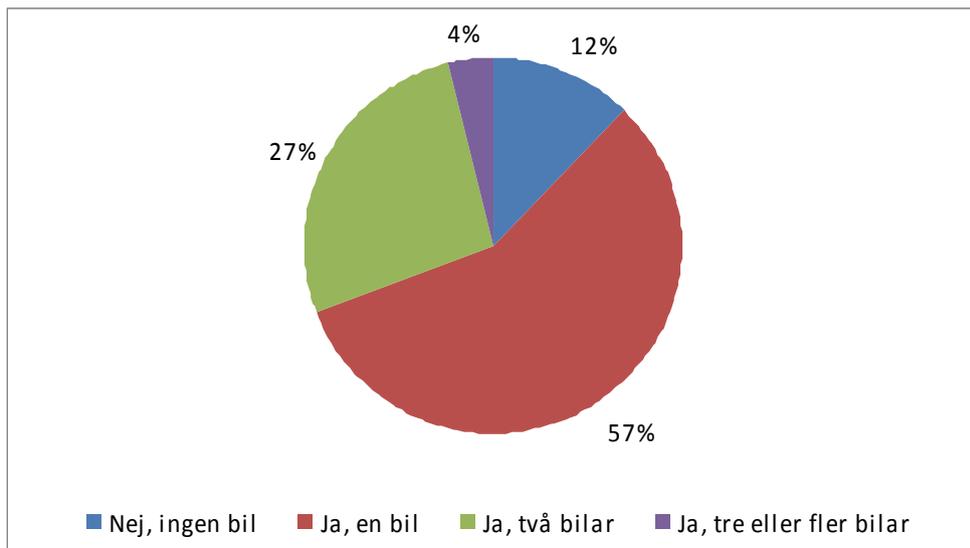
Vi noterar att nästan 90 % av alla i undersökningen har tillgång till cykel. Nästan 40 % av respondenterna som besvarade undersökningen uttryckte att man hade tillgång till busskort. Andelen MC- och mopedåkare får anses som liten.

2. Har du körkort för bil?

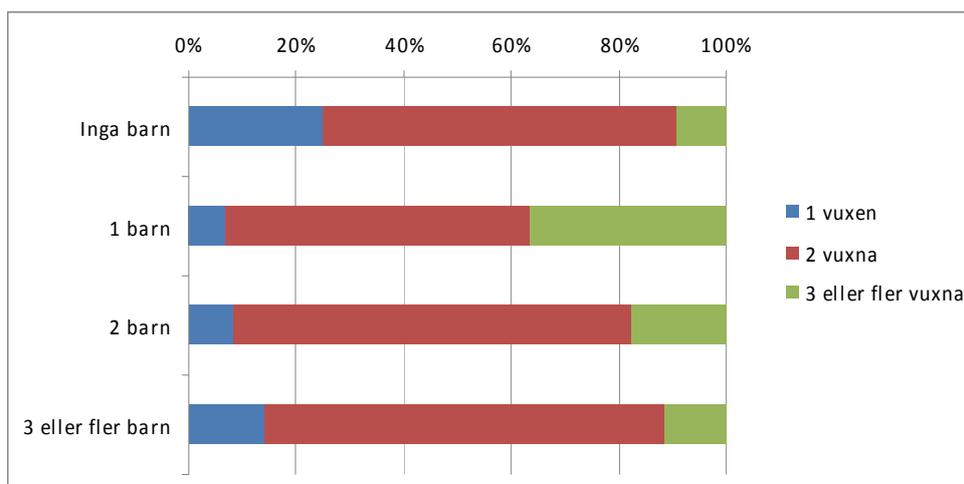
Vi konstaterar att det är en stor andel som har körkort för bil.

3. Har hushållet tillgång till bil?

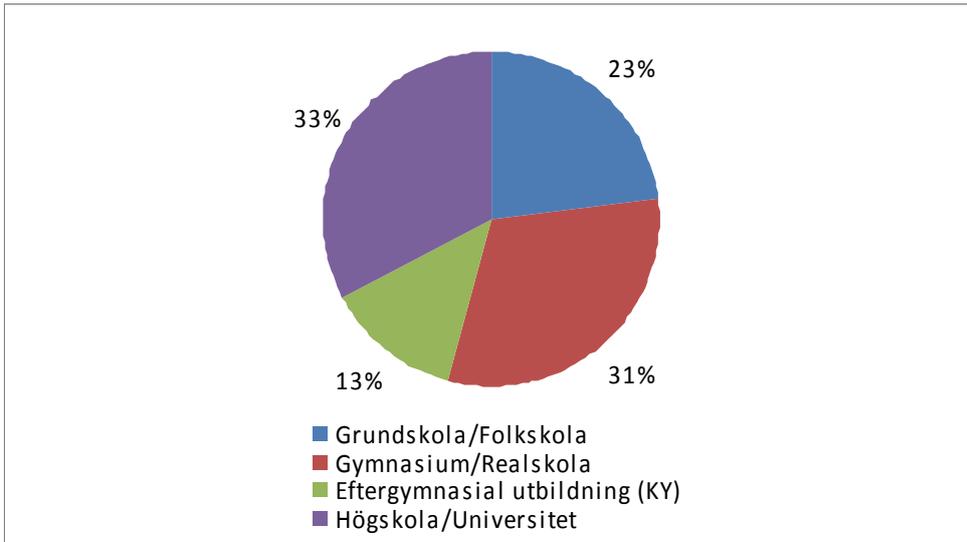
Undersökningen pekar på att bara 12 % saknar tillgång till bil. 57 % har en bil i hushållet. Noterbart är också att över en fjärdedel av hushållen har mer än en bil att tillgå.

4. Antal personer i hushållet?

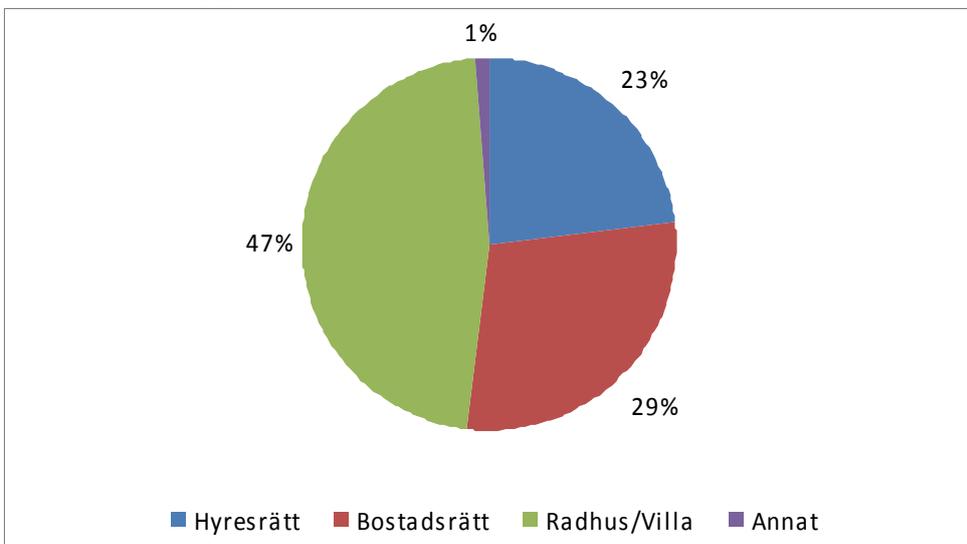
Barn har i undersökningen definierats som personer under 18 år. Hemmavarande över den åldern räknas in under kategorin vuxna, även om de bor tillsammans med syskon som kategoriseras som barn. Därför kan hushåll innehålla fler än två utan att det exempelvis finns barn i hushållet.

5. Din högsta slutförda utbildning?

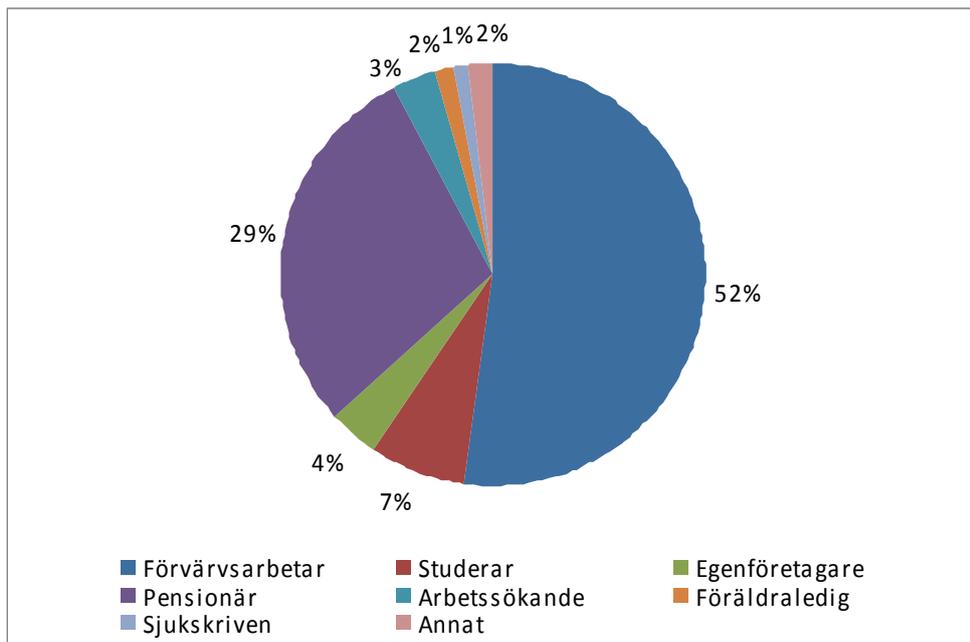
33 % har högskola som utbildningsbas. Totalt så har 77 % av västeråsarna en utbildningsnivå som är högre än Grundskola/Folkskola.

6. Vilken typ av bostad bor du i?

76 % av alla äger sin bostad i form av radhus, villa eller bostadsrätt. Hyresrätt utgörs av 23 %.

7. Din huvudsakliga sysselsättning?

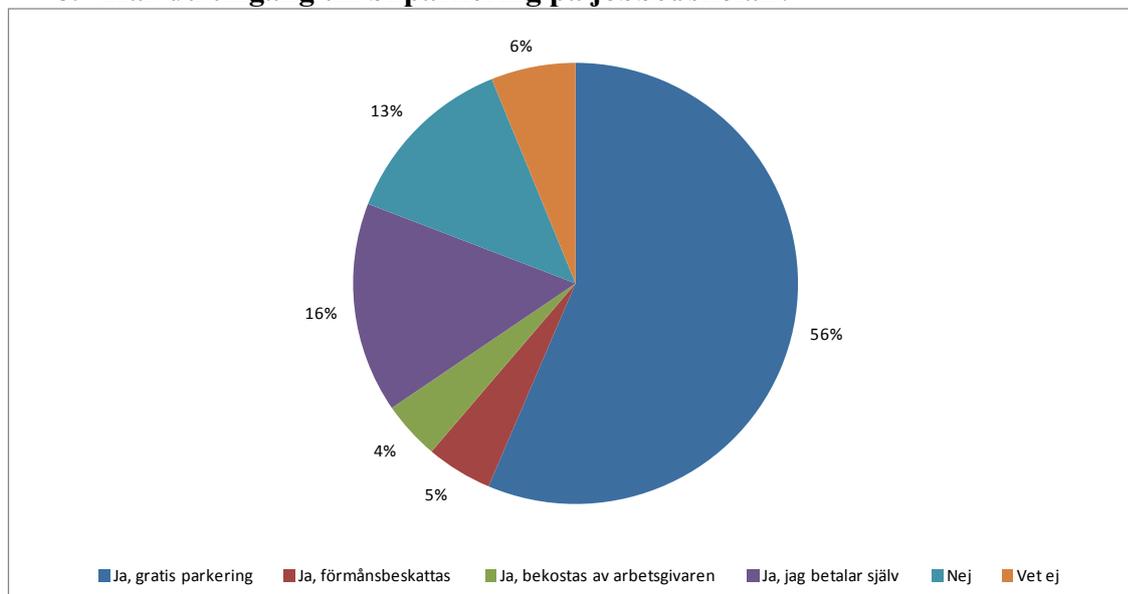

Drygt hälften, 52 % förvärvsarbetar och ytterligare 4 % är egna företagare. 7 % är studerande. 37 % är pensionärer, arbetsökande, sjukskrivna eller föräldralediga.

Till dig som förvärvsarbetar/studerar

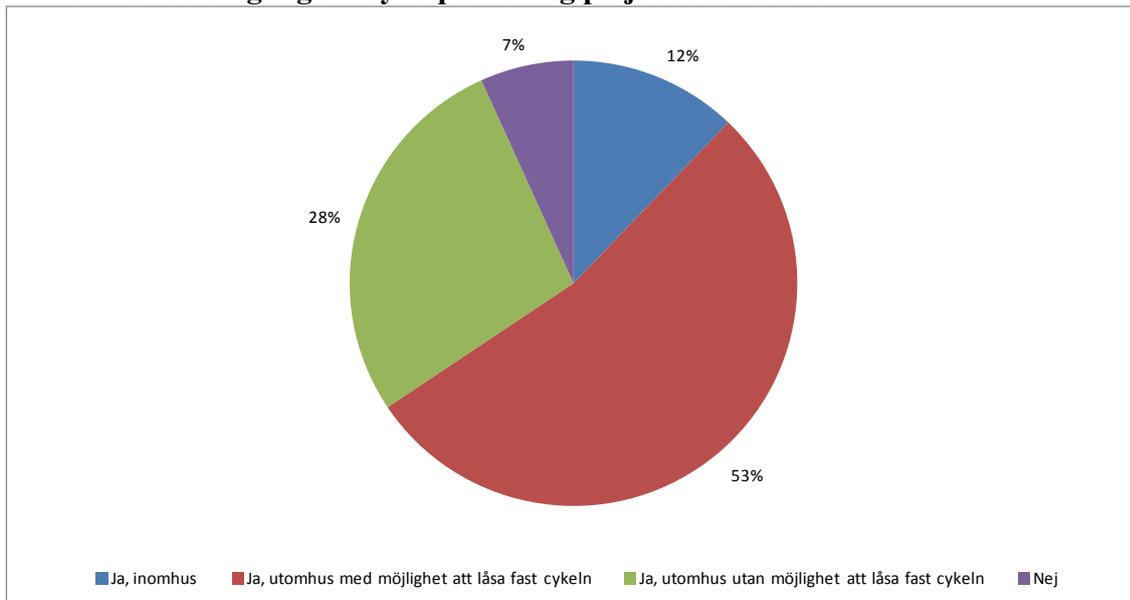
Undersökningen riktade fyra frågor till de i urvalet som karakteriseras som förvärvsarbetare eller studerande.

8. Har du tillgång till bilparkering på jobbet/skolan?

Vid skolor och arbetsplatser finns parkeringsmöjligheter för bil, med olika grader av upplåtelsenivåer för 81 % av respondenterna. Av dessa så betalar 15 % själva medan 5 % är förmånsbeskattade för sin parkering.

9. Har du tillgång till cykelparkering på jobbet/skolan?

Olika former av parkeringsmöjligheter för cykel anser 93 % att man har tillgång till. Av dessa så kan 12 % förvara sin cykel inomhus.

10. Vilket avstånd är det från din bostad till din arbetsplats/skola?

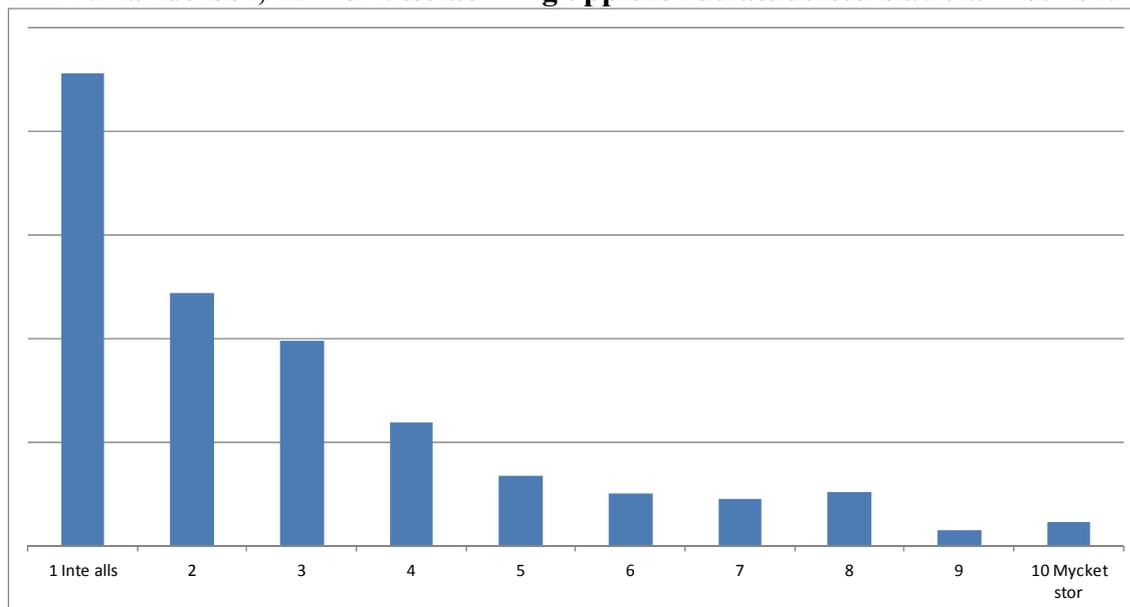
Ett viktat medelvärde anger 17,9 km.

Detta värde är oväntat högt men framtida korskörningar med tillhörande analyser får utvisa hur stor andel av västeråsarna som arbetspendlar utanför kommunen, till exempel till Stockholm.

11. Hur lång tid kan du maximalt tänka dig att pendla varje dag från dörr till dörr (enkel resa)?

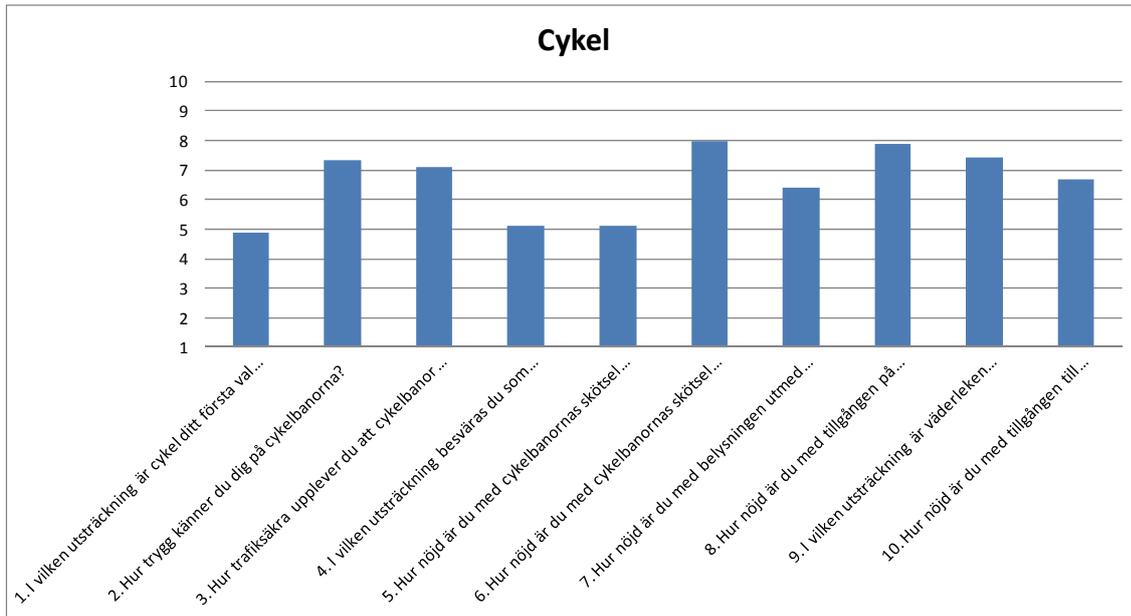
Ett viktat medelvärde anger 42 minuter.

Det underliggande materialet medger undersökning av vilka variabler som eventuellt påverkar denna inställning.

12. Där du bor, i vilken utsträckning upplever du att du störs av trafikbuller?

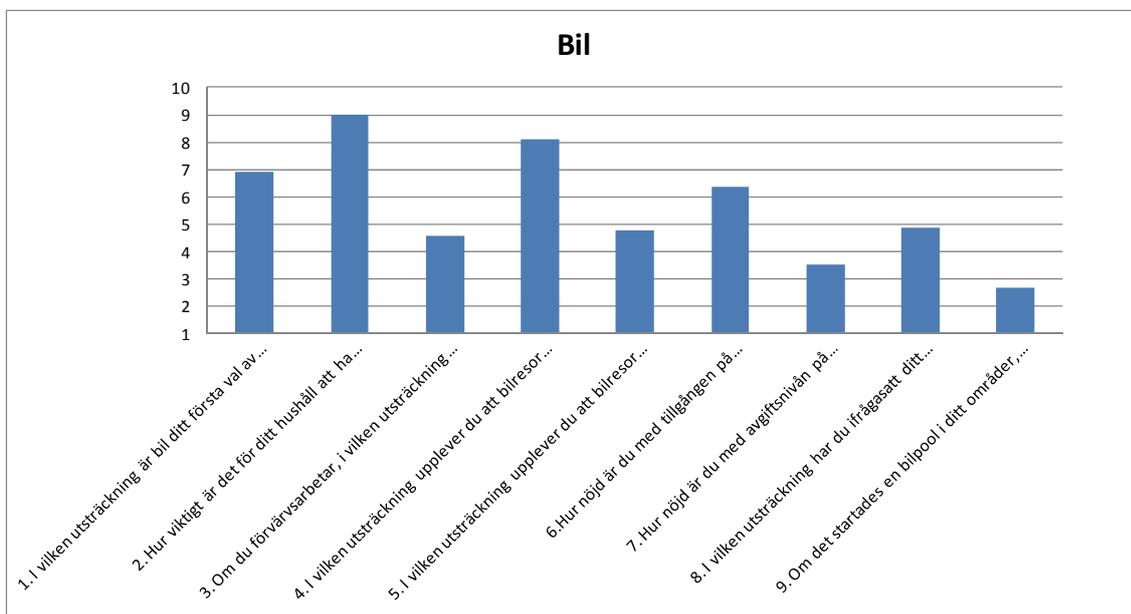
Med fokus på det som ligger mellan 5 och 10 så måste man anse att de som störs av trafikbuller är få i förhållande positionerna 1 till 4. Den här grafen säger dock inget om hur störande trafikbullret är, inte heller var i kommunen man upplever trafiken som ett bekymmer. Den informationen finns att tillgå i det underliggande materialet.

2.2 Attityder till olika resesätt

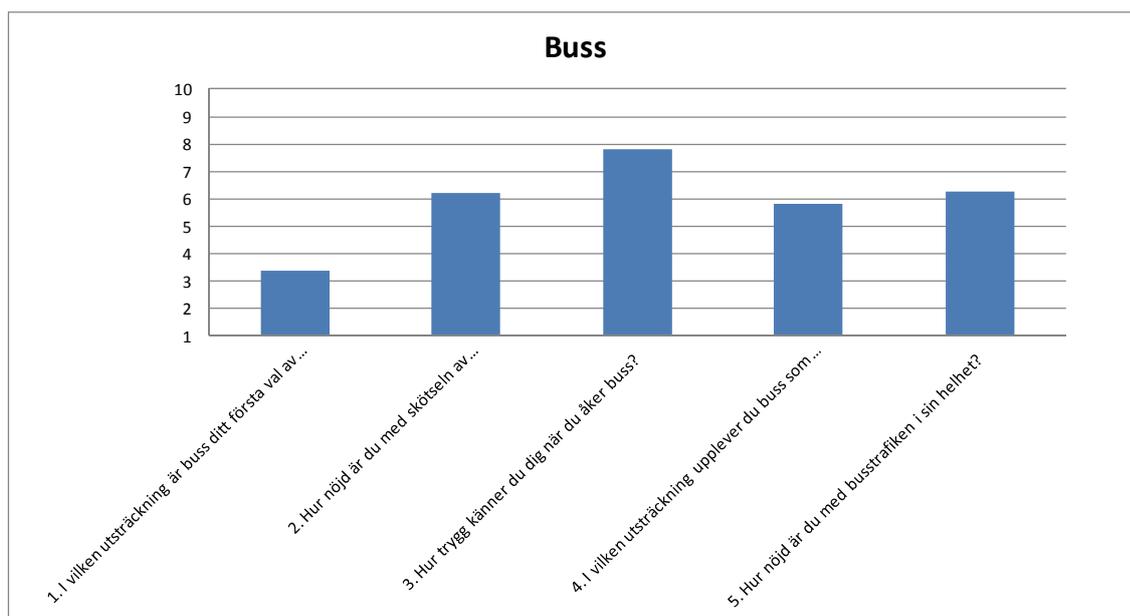
Fullständig frågeformulering återfinnes i bilaga.

Cyklister upplever stor skillnad mellan väghållningen på sommaren respektive vintern. Trygghet och tillgång på cykelbanor får ”bra” betyg.

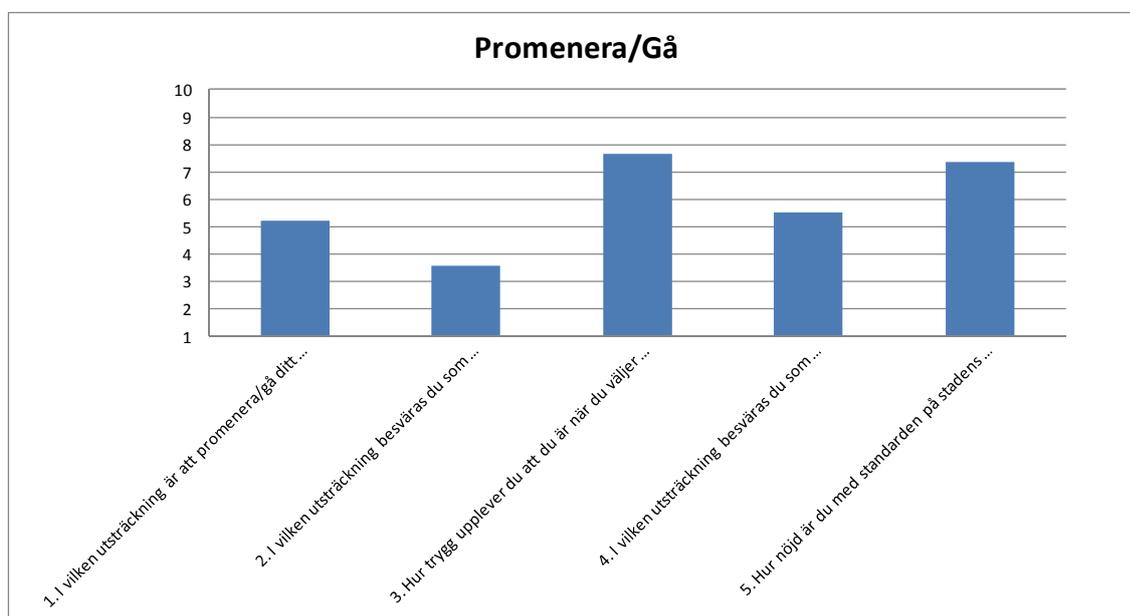
Fullständig frågeformulering återfinnes i bilaga.

Bil är överlägset första val av alla färdssätt. Det är viktigt att ha bil, därför är ifrågasättande relativt lågt. Dock är kostnadseffektiviteten ifrågasatt.

Fullständig frågeformulering återfinnes i bilaga.

Som första alternativ avseende färdmedel så får buss lägst omdöme. Trygghetsfaktorn är dock hög.

Fullständig frågeformulering återfinnes i bilaga.

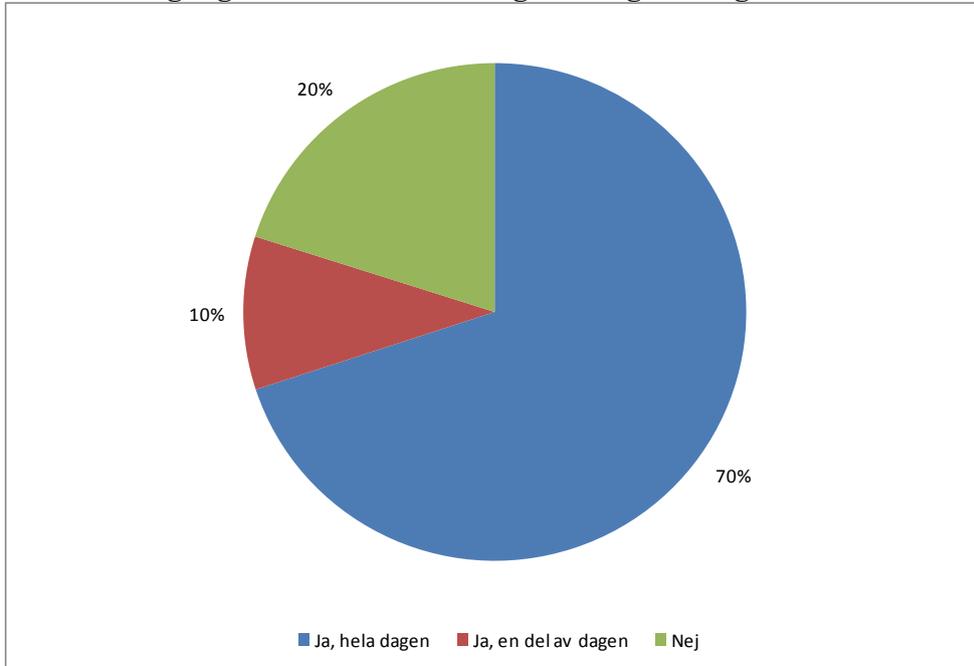
Gångytor och trygghet får höga omdömen. Man störs mer av cyklister på gång- och cykelvägar än av bil- och busstrafik innanför cityringen.

2.3 Resedagboken

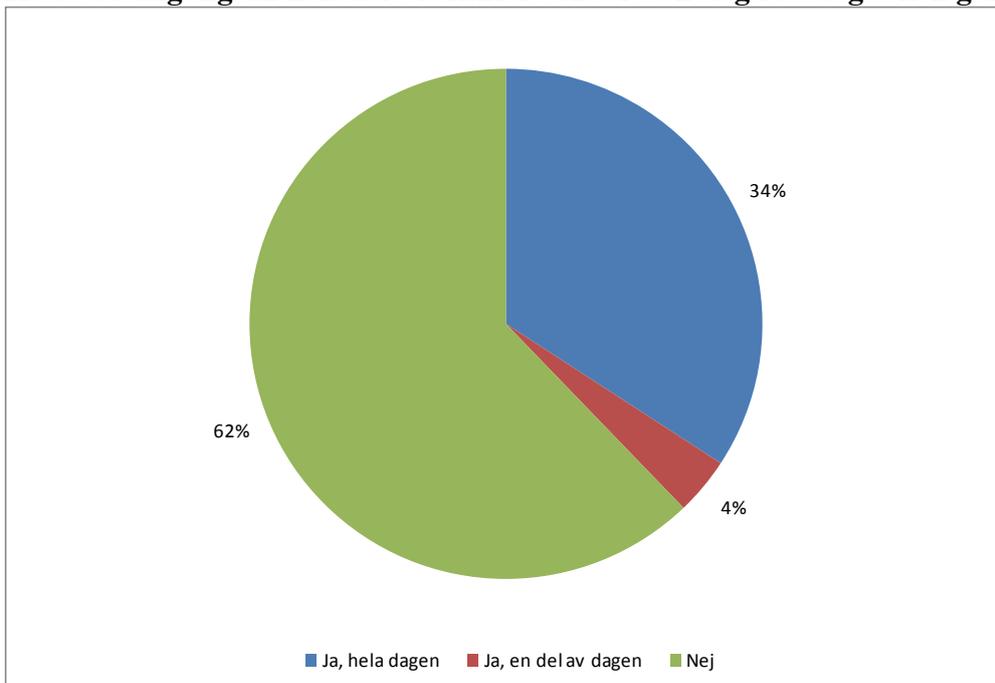
2.3.1 Inledningsfrågor

Inledningsfrågornas syfte är att skapa variabler för fortsatta analyser.

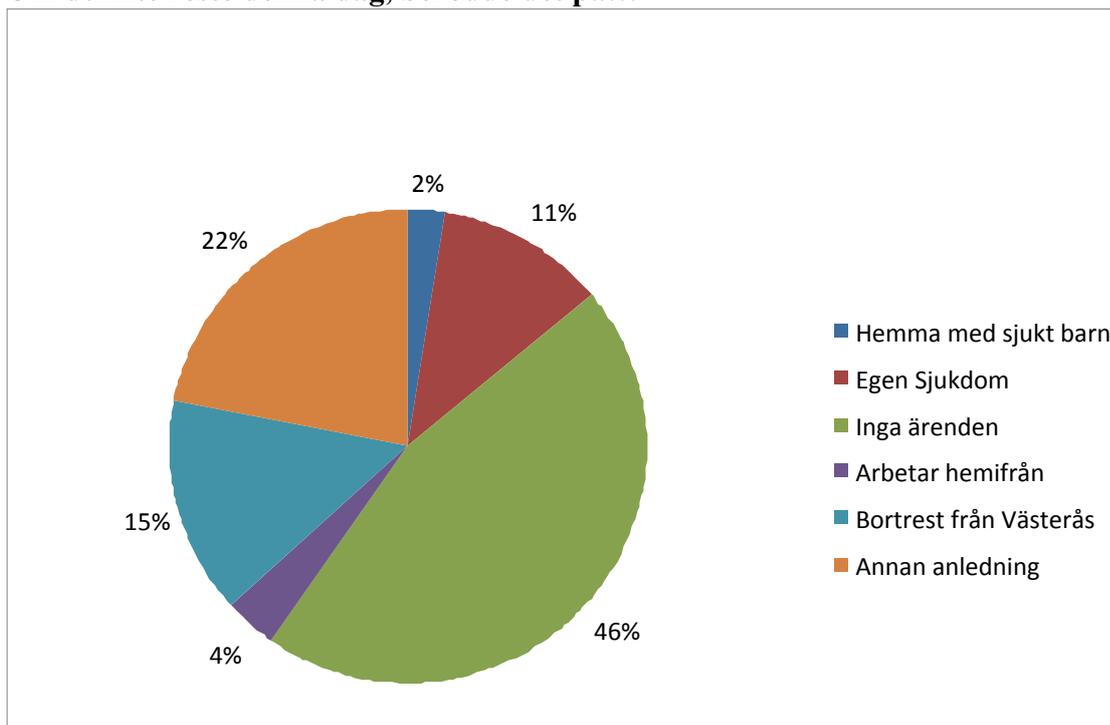
Hade du tillgång till bil under den dag resedagboken gäller?

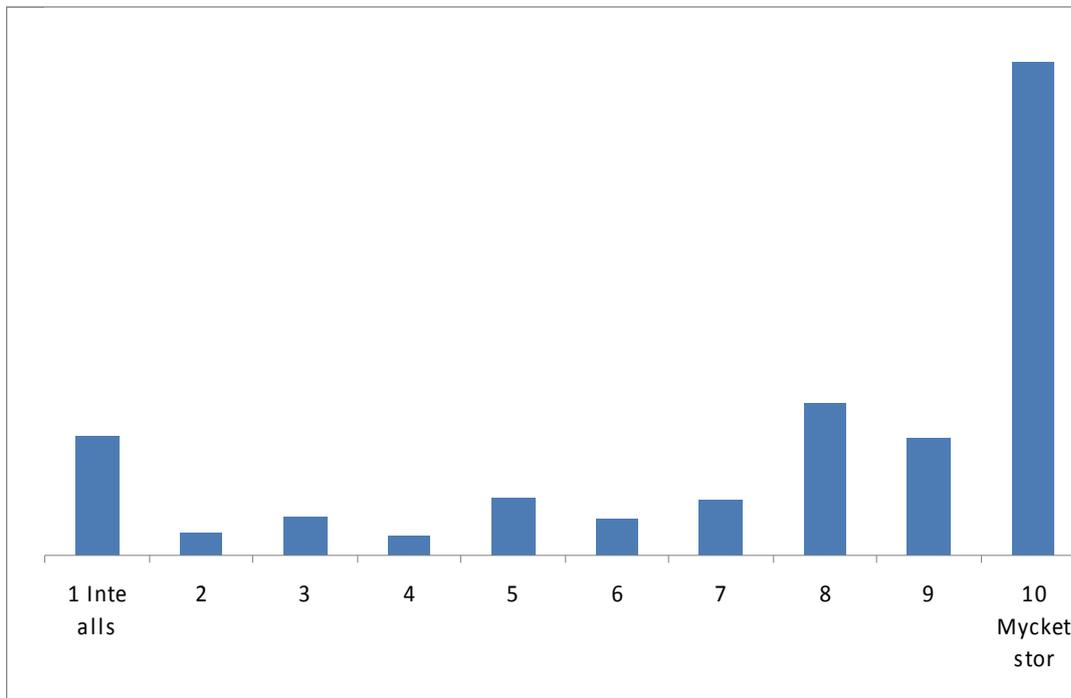
Hade du tillgång till kollektivtrafikkort under den dag resedagboken gäller?

Om du inte reste denna dag, berodde det på...

I vilken utsträckning var dina förflyttningar under mätdagen planerade i förväg (senast dagen innan)?

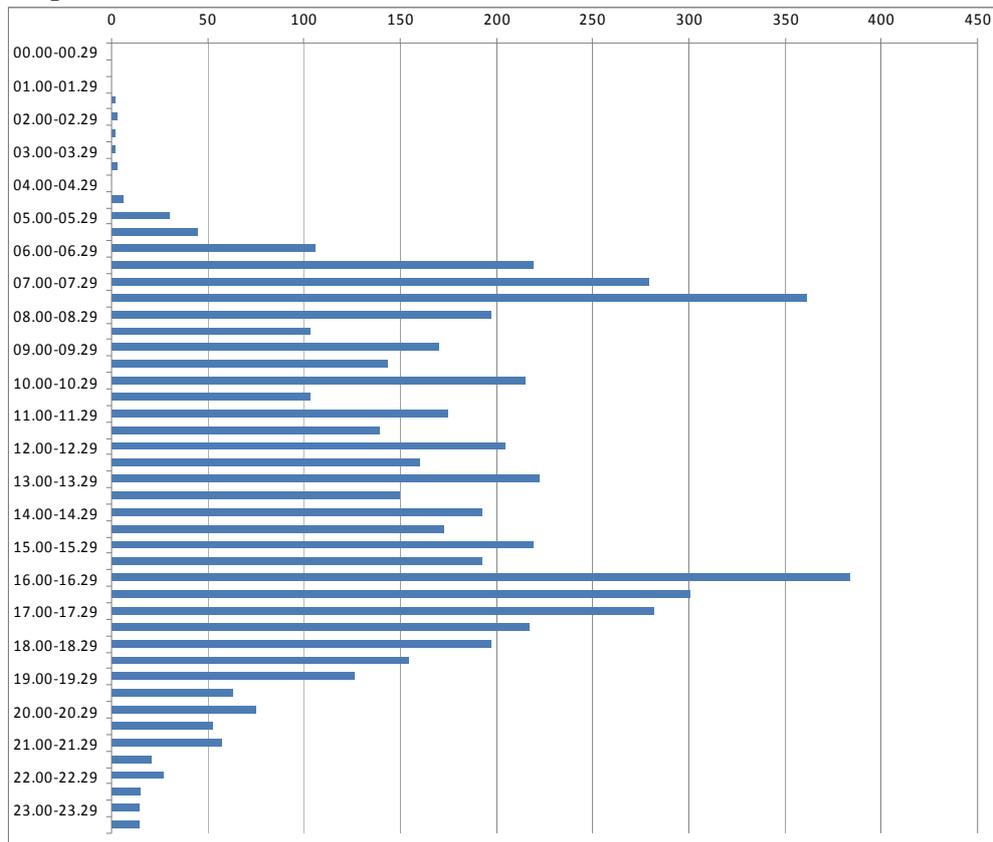

I mycket stor utsträckning så är förflyttningarna planerade. I det här diagrammet kan vi inte utläsa om exempelvis bilåkare är mer eller mindre benägna att planera sina resor.

2.3.2 Generell information

Urvalet genomförde i snitt 3 resor/förflyttningar per dag och person. Detta innebär att det görs drygt 300 000 resor/förflyttningar varje dag i Västerås.

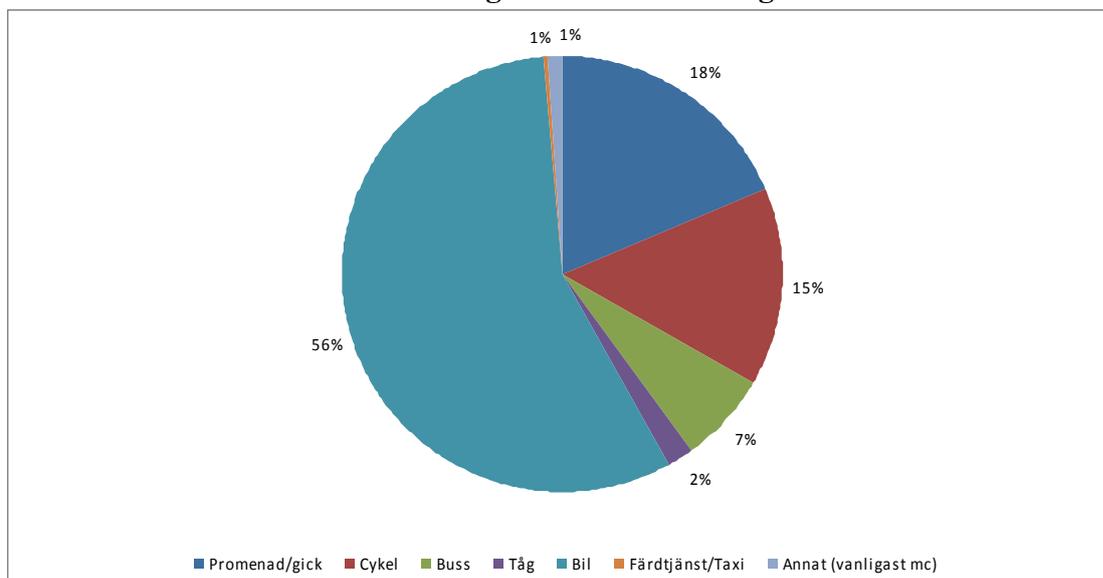
Tidpunkt för resor

Tyngdpunkterna för resandet är morgon och kväll.

2.3.3 Färdsätt

Genomsnittlig färdsättsfördelning

I 56 % av alla resor var bilen färdsättet. Cykelandelen var 15 %.

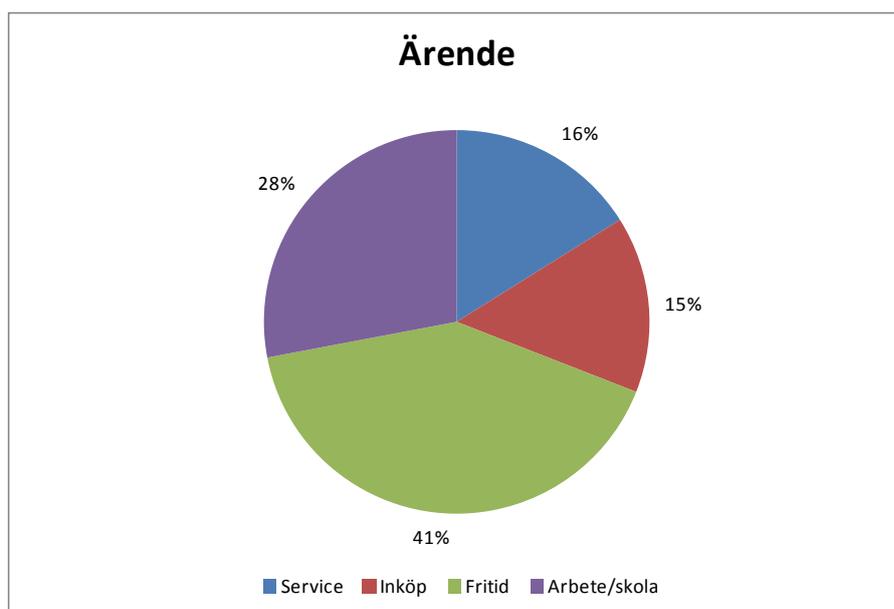
Med stark reservation för att det är svårt att göra jämförelse med resvaneundersökningen år 2001, vill vi dock framhålla följande mätvärden:

Cykelandelen har minskat från 21 % år 2001 till 15 % år 2011.

Bilandelen har ökat från 52 % år 2001 till 56 % år 2011.

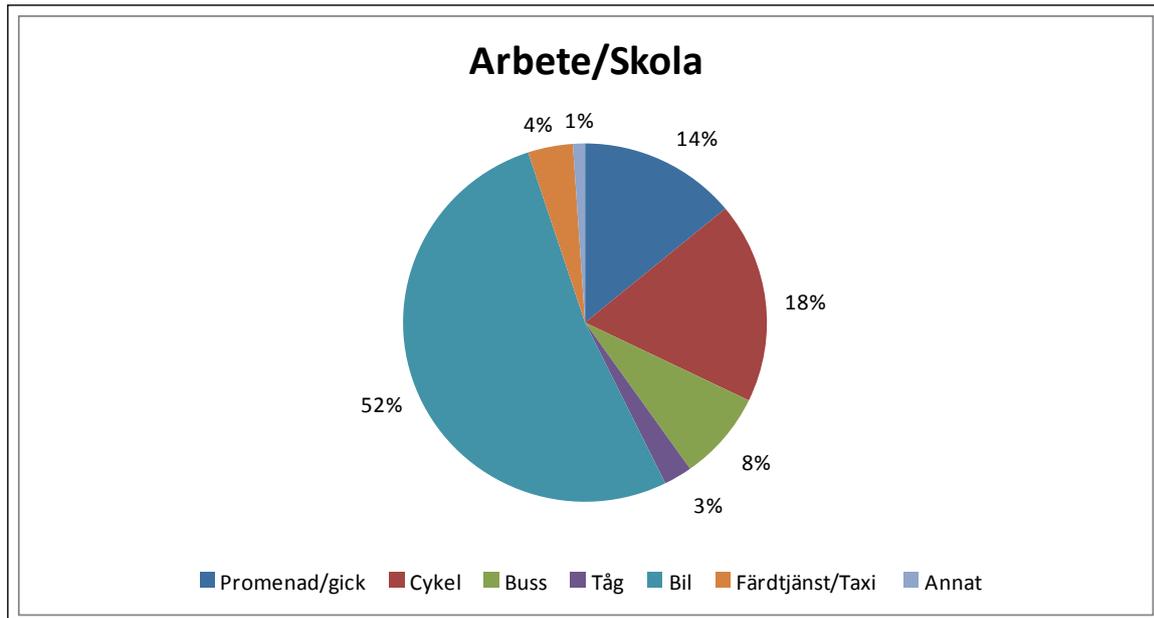
Andelen av övriga färdsätt redovisar ingen större förändring under dessa tio år.

2.3.4 Ärende

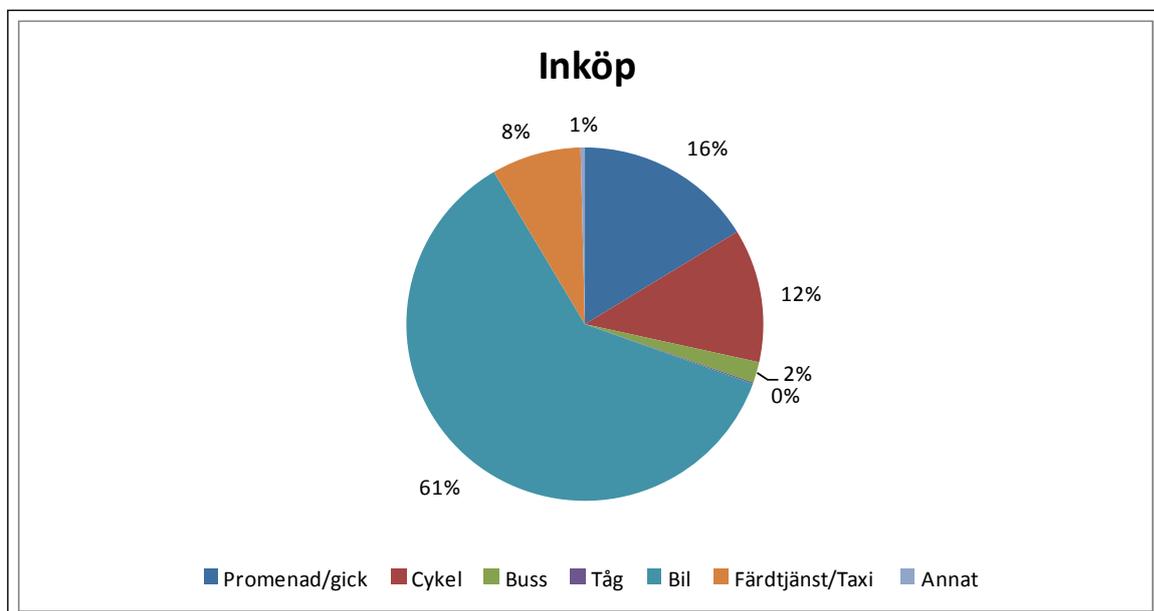

Det här är en generell bild av vilken typ av ärenden som urvalet gör. Andelen fritidsärenden kan anses som relativt stor men då ska man betänka att detta avser hela dygnet, hela veckan.

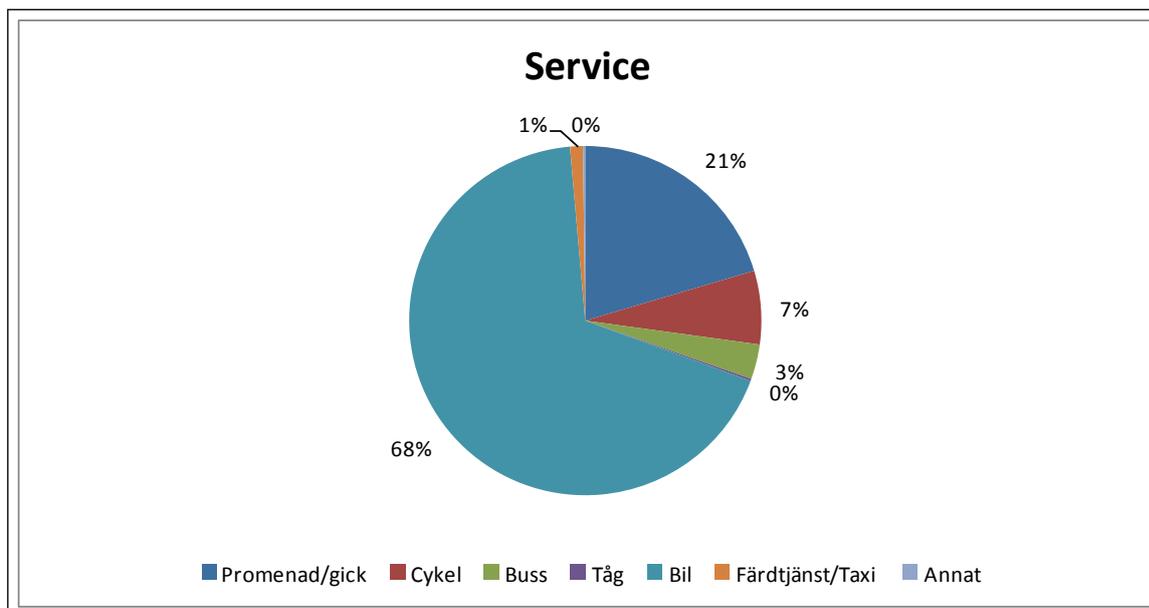
Följande grafer beskriver fördelning av färd sätt kopplat till vilken typ av ärende.

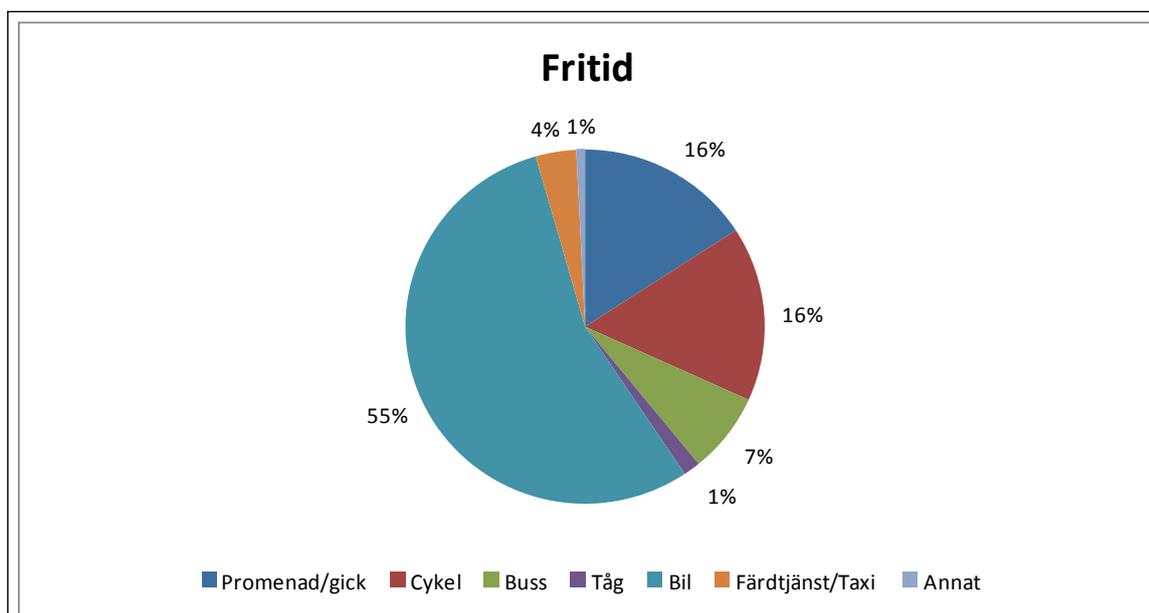
Resor till **arbete och utbildning** visar att 52 % väljer bil antingen som förare eller som passagerare. I denna typ av ärenden har cykeln sin högsta andel som är 18 %.

Vid resor för **inköp**, blir bilens betydelse än mer dominerande än vid resor till arbete/skola. Både cykel och bussandelarna är avsevärt lägre här.

Av alla ärenden redovisar **serviceresor** den högsta andelen bilåkande.

Färsättet vid **fritidsresor** motsvarar i stort den genomsnittliga färsättsfördelningen.

3. Avslutning

Denna rapport redovisar en viktad sammanställning utifrån parametrarna kön, ålder och bostadsområde. Metod och urvalsförfarande gör att sammanställningen kan anses motsvara hela stadens befolkning mellan 16 och 85 år.

Det underliggande materialet ger möjligheter till olika ”korskörningar” för fördjupade studier i syfte att söka olika eventuella samband.

Detta ligger emellertid utanför uppdraget för denna resvaneundersökning.

Bilaga

Bakgrundsfrågor

1. Har du tillgång till...

- Busskort
- Cykel
- Moped
- Motorcykel
- Inget av ovanstående

(Du kan välja flera alternativ)

2. Har du körkort för bil?

- Ja
- Nej

3. Har hushållet tillgång till bil?

- Nej, ingen bil
- En bil
- Två bilar
- Tre eller fler bilar

4. Antal personer i hushållet?

Vuxna...

- En
- Två
- Tre eller fler

Barn, under 18 år...

- Inga barn
- Ett
- Två
- Tre eller fler

5. Din högsta slutförda utbildning?

- Grundskola/Folkskola
- Gymnasium/Realskola
- Eftergymnasial utbildn. (KY)
- Högskola/Universitet

6. Vilken typ av bostad bor du i?

- Lägenhet, hyr
- Lägenhet, bostadsrätt
- Radhus/Villa
- Annat

7. Din huvudsakliga sysselsättning?

- Förvärsarbetar
- Studerar
- Egenföretagare
- Pensionär
- Arbets sökande
- Föräldraledig
- Sjukskriven
- Annat

Till dig som förvärvsarbetar/studerar

8. Har du tillgång till bilparkering på jobbet/skolan?

- Ja, gratis parkering
- Ja, förmånsbeskattas
- Ja, bekostas av arbetsgivaren
- Ja, jag betalar själv
- Nej
- Vet ej

9. Har du tillgång till cykelparkering på jobbet/skolan?

- Ja, inomhus
- Ja, utomhus med möjlighet att låsa fast cykeln
- Ja, utomhus utan möjlighet att låsa fast cykeln
- Nej

10. Vilket avstånd är det från din bostad till din arbetsplats/skola?

_____ km eller,

- varierar, har ingen fast arbetsplats

11. Hur lång tid kan du maximalt tänka dig att pendla varje dag från dörr till dörr (enkel resa)?

_____ min

12. Där du bor, i vilken utsträckning upplever du att du störs av trafikbuller?

- Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Mycket stor utsträckning Vet ej
-

Bilaga

Frågor om cykel

1. I vilken utsträckning är cykel ditt första val av färdssätt?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

2. Hur trygg känner du dig på cykelbanorna?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls trygg</i>	☐	<i>Mycket trygg</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

3. Hur trafiksäkra upplever du att cykelbanorna är?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls säkra</i>	☐	<i>Mycket säkra</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

4. I vilken utsträckning besväras du som cyklist av fotgängare på gång- och cykelvägar?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

5. Hur nöjd är du med cykelbanornas skötsel på vintern (snöröjning, sandning)?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

6. Hur nöjd är du med cykelbanornas skötsel på sommaren?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

7. Hur nöjd är du med belysningen utmed cykelbanorna?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

8. Hur nöjd är du med tillgången på cykelbanor (sträckning)?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

9. I vilken utsträckning är väderleken avgörande om du ska välja cykel som färdssätt?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

10. Hur nöjd är du med tillgången till cykelparkeringar i city?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

Bilaga

Frågor om bil

1. I vilken utsträckning är bil ditt första val av färdssätt?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls	☐	Mycket stor utsträckning	☐ Vet ej									

2. Hur viktigt är det för ditt hushåll att ha tillgång till egen bil?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls viktigt	☐	Mycket viktigt	☐ Vet ej									

3. Om du förvärvsarbetar, i vilken utsträckning har du regelbundet behov av bil i tjänsten?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls	☐	Mycket stor utsträckning	☐ Vet ej									

4. I vilken utsträckning upplever du att bilresor innebär tidsvinster för dig?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls	☐	Mycket stor utsträckning	☐ Vet ej									

5. I vilken utsträckning upplever du att bilresor är kostnadseffektivt för dig?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls	☐	Mycket stor utsträckning	☐ Vet ej									

6. Hur nöjd är du med tillgången till parkeringsplatser i city?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls nöjd	☐	Mycket nöjd	☐ Vet ej									

7. Hur nöjd är du med avgiftsnivån på parkeringar i city i förhållande till den service det ger?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls nöjd	☐	Mycket nöjd	☐ Vet ej									

8. I vilken utsträckning har du ifrågasatt ditt användande av bil?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls	☐	Mycket stor utsträckning	☐ Vet ej									

9. Om det startades en bilpool i ditt område, hur troligt är det att du skulle gå med?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Inte alls troligt	☐	Mycket troligt	☐ Vet ej									

Bilaga

Frågor om buss

1. I vilken utsträckning är buss ditt första val av färdstätt?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

2. Hur nöjd är du med skötseln av busshållplatserna?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

3. Hur trygg känner du dig när du åker buss?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls trygg</i>	☐	<i>Mycket trygg</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

4. I vilken utsträckning upplever du buss som ett kostnadseffektivt alternativ?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

5. Hur nöjd är du med busstrafiken i sin helhet?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

Frågor om att promenera/gå

1. I vilken utsträckning är att promenera/gå ditt första val av färdstätt?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

2. I vilken utsträckning besväras du som fotgängare av buss- och biltrafiken innanför cityringen?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

3. Hur trygg upplever du att du är när du väljer att promenera/gå?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls trygg</i>	☐	<i>Mycket trygg</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

4. I vilken utsträckning besväras du som fotgängare av cykel- och mopedtrafiken på gång- och cykelvägar?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls</i>	☐	<i>Mycket stor utsträckning</i>	☐ <i>Vet ej</i>									

5. Hur nöjd är du med standarden på stadens gångtor?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Inte alls nöjd</i>	☐	<i>Mycket nöjd</i>	☐ <i>Vet ej</i>									